

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Parlamentul Republicii Moldova

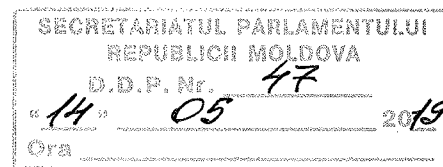
În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea Legii ocrotirii sănătății.

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

Deputați în Parlamentul
Republicii Moldova

Ion Penescu
Reolu Florian

LEGE

pentru modificarea Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 34, art. 373), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 14, alineatul (6) se abrogă.
2. Legea se completează cu articolul 14¹ cu următorul cuprins:

“Articolul 14¹. Restituirea costului studiilor superioare în domeniul medical și farmaceutic și a costului studiilor de rezidențiat, finanțate de la bugetul de stat

(1) Nerespectarea termenului prevăzut la art.14 alin. (5), neîncadrarea la studii de rezidențiat în Republica Moldova, precum și nerespectarea clauzelor contractului menționat la art.14 alin. (4) presupun restituirea costului studiilor superioare în domeniul medical și farmaceutic și a costului studiilor de rezidențiat, finanțate de la bugetul de stat.

(2) Restituirea este etapizată și se realizează pe parcursul a cel puțin 3 ani și în cel mult 5 ani, în tranșe egale. Procedura de restituire și calculele aferente costului studiilor sunt realizate în baza unui regulament aprobat de Guvern.

(3) Suma care urmează a fi restituită nu poate depăși taxa de studii percepută de la beneficiarii serviciilor educaționale care au fost admiși la studii fără finanțare de la bugetul de stat.

(4) Restituirea costului studiilor se poate face într-un termen mai mic de 3 ani doar la inițiativa proprie a beneficiarilor studiilor finanțate de la bugetul de stat.”

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Restituirea costului studiilor superioare în domeniul medical și farmaceutic și a costului studiilor de rezidențiat, finanțate de la bugetul de stat, se va face doar în raport cu studiile realizate după data de 1 septembrie 2018.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul legii pentru modificarea Legii ocrotirii sănătății

Necesitatea elaborării acestui proiect de lege este dictată de consecințele abuzive ale unor modificări recente la legea cu privire la ocrotirea sănătății, care au restricționat *excesiv* dreptul rezidenților și al absolvenților studiilor medii și superioare în domeniul medical și farmaceutic de a-și alege locul de muncă sau parcursul educațional pe care vor să-l urmeze după absolvire. Modificările propuse vin să reconcilieze interesul statului Republica Moldova de a utiliza banul public eficient, cu dreptul legitim al studenților mediciniști de a opta pentru un parcurs profesional în afara granițelor Republicii Moldova sau în afara medicinei. Abordarea propusă este una de compromis care vine să protejeze interesele contribuabililor care finanțează studiile la medicină fără a leza însă drepturile studenților, “legându-i” de facto de Republica Moldova printr-o reinterpretare contemporană a iobăgiei.

Aceste modificări vin să rectifice prevederile introduse prin legea nr. 191 din 27.07.2018. Legea nr. 191, prin completarea cu alineatele (4)-(6) ale articolului 14 a legii ocrotirii sănătății, a impus absolvenții studiilor medicale și farmaceutice finanțate de la bugetul de stat să urmeze studiile de rezidențiat în Republica Moldova și să activeze 3 ani conform repartizării Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale sau să ramburseze costul studiilor.

Impunerea rambursării acestor costuri de către cei care aleg să-și continue cariera în afara granițelor Republicii Moldova sau care decid să abandoneze medicina - este o măsură *pertinentă* ținând cont de faptul că formarea profesională a acestora a fost achitată din taxele și impozitele plătite de către cetățenii Republicii Moldova, cu așteptarea rezonabilă ca aceste persoane să contribuie la dezvoltarea sistemului medical autohton. Ultimele date care există la acest subiect “indică faptul că în 2010 doar 38% dintre absolvenții rezidențiatului sau

secundariatului clinic (între anii 2003–2009) activau de facto în cadrul prestatorilor publici de servicii medicale din Republica Moldova.”¹ În această situație statul Republica Moldova, așa sărac cum este, a ajuns de facto să subvenționeze sisteme medicale mult mai avansate și bogate precum cele din Europa de Vest. Investițiile contribuabililor moldoveni în școlarizarea personalului medical ajung să fie valorificate de către cetățenii altor țări.

Aceste costuri nu sunt de altfel neglijabile. Ultimele date disponibile atestă o medie a costurilor pentru anii 2010-2012 pentru întreg ciclul de studii medicale, care oscila de la 3000 USD pentru 3 ani de studii medicale medii de specialitate, până la 16.147 de USD pentru 6 ani de studii superioare. Instruirea unui medic la rezidențiat costa statul de la 9.422 de USD pentru profilul terapeutic până la 12.593 USD pentru profilul chirurgical.² Prin urmare instruirea unui medic ajungea în 2012 să coste statul până la **28.740 USD**. Făcând abstracție de constrângerile metodologice explicate de către autorii studiului referitor la metodologia aplicată pentru calcul costurilor, această cifră rămâne a fi una impunătoare, iar ținând cont de rata inflației acest cost a depășit probabil 35.000 USD în 2019. Pe de altă parte, ultimele informații din presă sugerează că Ministerul le cere absolvenților studiilor superioare medicale să ramburseze 250.000 de MDL pentru 6 ani de studii.³ Dincolo de aceste divergențe cauzate de netransparența metodologiei aplicate de Minister este evident că aceste costuri sunt semnificative.

Prin urmare, considerăm oportună introducerea obligativității rambursării costurilor studiilor finanțate de la bugetul de stat, *dar doar cu condiția*

---

¹ Organizația Mondială a Sănătății, Seria de lucrări în domeniul politicilor de sănătate nr. 12: Costul instruirii cadrelor medicale în Republica Moldova, 2014, pag.1

² Organizația Mondială a Sănătății, Seria de lucrări în domeniul politicilor de sănătate nr. 12: Costul instruirii cadrelor medicale în Republica Moldova, 2014, pag. 56

³ <http://sanatateinfo.md/News/Item/8256>

respectării drepturilor studenților. Prevederile actuale sunt abuzive și punitive pentru că:

a) Forțează absolventul să restituie toată suma odată

Această sumă, din informația vehiculată în presă, constituie, la moment, aproximativ 250.000 de MDL pentru absolvenții studiilor superioare, echivalentul a aproximativ 35 de salarii medii pe economie pentru anul 2019.⁴ Ținând cont de faptul că sistemul nostru financiar nu oferă credite atractive pentru finanțarea studiilor, fără gaj, la rate mici, chiar și absolventul familia căruia are venituri peste medie nu își poate permite să achite această sumă – acesta fiind de facto constrâns să urmeze studiile de rezidențiat sau să se angajeze în țară.

b) Nu sunt completate de către o metodologie clară și transparentă de calcul a costurilor

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu a prezentat public o metodologie de calcul a costurilor care ar putea fi supusă discuțiilor și dezbaterilor. Aceasta a dus inclusiv la faptul că absolvenților li se solicită să ramburseze (într-o manieră obscură) sume mai mari decât taxele totale de studii achitate de către studenții la contract. Aceasta este o practică evident discriminatorie față de studenții la buget și nu are o justificare logică.

c) Lasă loc pentru interpretări referitor la perioada și categoria de studenți cărora li se aplică aceste prevederi

Legea în redacția ei actuală nu stipulează suficient de clar dacă aceste prevederi se vor aplica doar studenților care și-au început studiile în anul 2018 sau și celorlalți studenți. În cazul celorlalți studenți urmează aceștia să ramburseze doar

---

⁴ Hotărâre nr. 21 din 18.01.2019 privind aprobarea quantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019

costul studiilor făcute după intrarea legii în vigoare sau costul integral al studiilor?

d) Salariile personalului medical sunt mici, iar condițiile de muncă proaste

Deși recunoaștem că statul este în drept să ceară absolvenților studiilor finanțate de la bugetul de stat să activeze în sistemul medical autohton, acest drept nu este totuși absolut și este circumscris de condițiile de muncă și salariul pe care îl oferă statul absolvenților. Cu regret salariile personalului medical din Moldova sunt mult sub salariile colegilor din România, nemaivorbind de alte țări ale Uniunii Europene. Mai mult ca atât, salariile medicilor tineri sunt sub salariul mediu pe economie. Un medic tânăr de profil chirurgical care activează într-o instituție de nivel raional se poate aștepta la un salariu de bază brut de 5200 de MDL⁵ – un salariu care reprezintă doar 74% din salariu mediu pe economie. În aceste condiții, statul comite un abuz evident când impune într-o manieră atât de inflexibilă și categorică studenții să rămână în țară.

În vederea eliminării acestor lacune care transformă prevederile privind obligativitatea rambursării costurilor de studii din prevederi necesare în prevederi abuzive, adoptate cu neglijarea totală a intereselor absolvenților și care au fost implementate prost, se propun următoarele modificări:

1. Etapizarea plăților de rambursare. Oferirea unui termen de la 3 până la 5 ani în care absolventul să poată întoarce costul studiilor. Acest termen poate fi mai mic doar în cazul în care absolventul decide de sine stătător să-și achite datoria înainte de termen.
2. Aprobarea regulamentului pentru calculul costului studiilor de către Guvern. Pornind de la impactul financiar pe care aceste calcule le vor avea asupra

---

⁵ HOTĂRÎRE Nr. 837 din 06.07.2016 pentru aprobarea Regulamentului privind salarizarea angajaților din instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, Anexa 1 - <http://lex.justice.md/md/365756/>

absolvenților și a complexității acestora, considerăm oportun în vederea sporirii transparenței și imuabilității prevederilor ca regulamentul de calcul să fie aprobată de către Guvern și nu de către Minister.

3. Introducerea mențiunii expres în lege că noile prevederi privind obligativitatea rambursării costurilor studiilor se aplică doar pentru perioada de studii începând cu 01.09.2018. Aceasta prevedere va elimina incertitudinea care există la moment și nu va lăsa loc pentru speculații și interpretări. În plus, abordarea propusă este în conformitate cu prevederile constituționale referitoare la principiul neretroactivității legii.
4. Plafonarea costului care urmează a fi rambursat la nivel taxelor totale de studii percepute de la studenții moldoveni care își fac studiile la contract. Prevederea vine să elimine situația alogică când studenții la buget pentru aceleași servicii sunt forțați să restituie o sumă mai mare decât taxele achitate de către studenții la contract.

Vau Pericu

